

text: Lenka Menšíková
foto: David W. Novák

SRDCAŘI V OBORU PŘÍRODNÍCH VĚD

Je ráno, čtvrtek 3. 9. a Festival inspirace v přírodních vědách po měsících příprav konečně začíná. Postupně se seznamuji s příjíždějícími lektory a přednášejícími, se kterými jsem si doposud jen telefonovala a dopisovala. Stále nejsem příliš nervózní, stále převládá radost a těšení se, protože i dnes mám pocit, že se zde scházejí lidé:

- kteří jsou svou prací nadšení,
- kteří ji dělají dobře a rádi,
- kterým jde v první řadě o děti a o to, aby je učení bavilo.

Já jim soukromě říkám „srdcaři“. Ale samozřejmě, přeji si, aby se náš záměr a cíl festivalu naplnil a aby ho nepošramotilo něco z organizačních chyb.

INSPIRUJTE SE
PŘÍRODOU,
RADUJTE SE
VĚDOU

MYŠLENKA FESTIVALU

Prvotní byla chuť inspirovat v oblasti, ve které se festivaly často nepořádají. **Inspirovat v šíři možností, nápadů a přístupů k předmětům přírodních věd.** Ne učit, ne poučovat, ale inspirovat. S touto myšlenkou přišli dva učitelé, kteří v roce 2019 získali prestižní ocenění mimo jiné i ve schopnosti inspirovat a také za přínos v poslání být učitelem a šířit toto poslání dále. Monika Olšáková a Tomáš Chrobák. Monika a Tomáš kolem sebe vytvořili skvělý tým, tým lidí, kteří věří, že změna je možná a je důležité začít (a nejlépe se začíná u sebe). Kterí mají čím inspirovat. Tým lidí, kterých si vážím, kteří po celou dobu našich příprav i přes své vytížení skvěle spolupracovali, byli ochotní a věřím, že se také těšili. Přicházeli s nápady, podněty. Prostě tým! A tak jsme dnes tady, v základní škole v Bašce. Vše je pečlivě připraveno a čeká na svůj správný čas.

SEZNAMTE SE, PROSÍM

Přijíždí paní **Dana Pražáková**, vedoucí kanceláře české školní inspekce a já se po několika delších telefonátech konečně seznamuji s velmi vzdělanou ženou, která svým přístupem a následně i přednáškou boří zažitě mýty o školní inspekci. Přináší naději, že se věci hýbou správným směrem a spolu s učiteli táhne za jeden provaz, nikoliv proti. Její přednáška přináší mnoho cenných informací a výsledky zajímavých výzkumů. Co žáci vnímají jako překážku ve svém učení? Co je ovlivňuje? Na co kladou důraz učitelé? A jak se rodiče žáků ve školách zajímají o dění ve škole? Kdo jen trochu poslouchal, mohl se už zde dozvědět mnoho cenných informací. Třeba i to, že v přírodních vědách se stírá rozdíl mezi chlapci a dívkami, když je výuka vedena badatelským způsobem.

V lektorském zázemí je od rána vcelku rušno. Náš druhý host, **Petr Alexa z katedry fyziky VŠB**, přivezl (mimo jiné záhadné věci a levitující předměty, kterým, přiznávám, příliš nerozumím) bombu plnou stlačeného dusíku, a z již ojiněného kbelíku, do kterého před chvílí trochu této „tekutiny“ napustil, se valí ledová mlha. Jeho pokusy před publikem jsou působivé, zábavné (kdo z vás už zkoušel namazat dusíkem zchlazené nealkoholické pivo na chleba?), i když pro většinu škol finančně nedostupné. Důležité bylo sdělení, že si školy mohou na katedře fyziky domluvit exkurzi a věřím, že mnohé ukázky dokáží žákům zhmotnit představu o využití fyziky v praxi a namotivují se více o fyzikální jevy zajímat.

INSPIROVAT V ŠÍŘI
MOŽNOSTÍ, NÁPADŮ A
PŘÍSTUPŮ K
PŘEDMĚTŮM
PŘÍRODNÍCH VĚD.

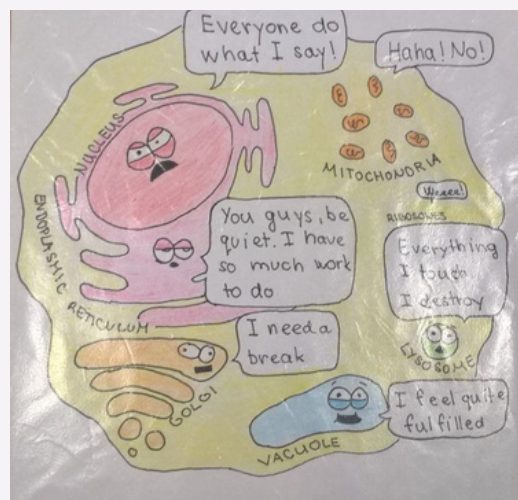
PŘÍRODNÍ VĚDY INSPIRATIVNĚ - DÍLNY

V 11 h se na 60 účastníků z řad učitelů a ředitelů základních škol rozdělilo a přesunulo do dílen. Já jsem zavítala na dílnu **Františka Braunera - CLIL aneb výuka jazyků v nejazykovém předmětu.**

Také František získal ocenění inspirativní učitel a v roce 2019 se vedle Tomáše a Moniky umístil v soutěži GTP ČR na třetím místě. Čím si to zasloužil, to si na vlastní kůži mohli zažít účastníci jeho dílny. Přirozenost, schopnost nadchnout, nádherná angličtina, velké množství atraktivních nápadů, které bavily i dospělé... Nadšení bylo znát na všech přítomných a pro velký úspěch musel František přidávat nápady ze své výuky i v době po skončení dílny. Angličtina v hodině přírodopisu, tělocviku, zeměpisu či dějepisu? Bezpečné prostředí pro žáka? Učení anglických termínů v pohybu? Diferenciace výuky? Nadšení a sranda, přirozené učení a přitom respekt a hranice? Shodli jsme se, že takovou výuku bychom opravdu brali!

V růžově označené učebně probíhá dílna robotiky. **Tomáš Pyško a Zbyněk Šostý** tvoří výborný pár nadšenců pro **robotiku** a osvětlují, že formátování textu ve wordu, tvorba excelovských tabulek a podobně, to jsou věci, kterým opravdu není nutné věnovat mnoho času. Ale naučit děti rozfázovat problém a vytvořit posloupnost jednotlivých kroků, vykonat tyto kroky ve správném pořadí, to už jsou základy programování a (nejen) pomocí ozobotů to mohou zvládnout i děti na prvním stupni. V závěru dílny se účastníci přesunuli do učebny výpočetní techniky, kde jim svou práci a programování ukazují děti místní školy v praxi. Jestli je to baví? V učebně jsem byla několikrát a přišlo mi, že ano!

Co mají společného list fazole a suchý zip? Divili byste se, ale něco ano. Listy z fazole jsou pokryty drobnými háčky, které po přiložení na oblečení drží. Drobná žena, pro kterou ještě v předvečer festivalu sháníme fazolové listy, je **Hanka Svobodová**, která na náš festival přinesla atraktivní téma **Badatelství nejen venku**. Laboratoře ve školách děti většinou vcelku baví. Ale co jim předchází? Proč je důležité mít samotný pokus součástí většího celku, který se dá nazvat „myšlení“? V tzv. laborkách dostanou děti zadání, pomůcky a ony jen plní napsaný postup. Co se ale stane, když děti zapojíme mnohem dříve? Co když si sami přijdou na to, že je něco zajímavá, třeba s pomocí textu? Co když si zkusí vymyslet, jak danou problematiku mohou řešit či zkoumat? Jak asi jejich pokus dopadne? A co když se jejich teorie nepotvrdí - je to opravdu chyba a selhání? Nebo se takto mnohem více zapojí, spolupracují, učí se pracovat s chybou, učí se, že i mylná hypotéza je cesta k cíli... Účastníci dílny si sami mohli přijít na to, co děti, ale také učitelé získají takzvaným badatelským způsobem výuky, jaké dovednosti si žáci touto technikou pilují.

Čtvrtou dílnu vedou **Monika Olšáková a Tomáš Chrobák**. Své téma - možnosti **rozvíjení přírodovědné gramotnosti u žáků** zasazují do dění běžného života. Jak lze aktuální témata využívat při učení? Jak vést děti k odpovědnému rozhodování? Jak správně podněcovat žáky k diskusi a učit je vyvozovat závěry? Jedna z cest je chápat a rozumět jevům, které kolem nás probíhají. Dílna byla zaměřena na dovednosti a rozvoj kritické, informační a čtenářské gramotnosti. Jednotlivá zadání a úkoly v dílně vyplývala z požadavků na přírodovědnou gramotnost v rámci testování mezinárodního šetření PISA. Účastníci si mohli na vlastní kůži vyzkoušet požadavky, které jsou kladeny v dnešní době na samotné žáky. A nebylo to jednoduché.

DÍKY VŠEM A TĚŠÍME SE ZA ROK!

Festival pomalu končí. Bavím se s účastníky a vesměs panuje spokojená nálada. Povedl se náš záměr? Inspirovali jsme? Odnesou si z dnešního dne učitelé něco do svých hodin? Věřím, že ano. Zpětné vazby jsou pozitivní a já mám pocit, že zase přibýlo lidí, kteří chtějí učit jinak a možná díky nám získali chuť to zkusit.

Děkuji všem, kteří měli odvahu přijít i v tuto podivnou dobu a měli chuť spolupracovat, diskutovat a třeba se i nechat inspirovat.

Jmenovitě děkuji:

- **MAP Frýdek-Místek II** za finanční prostředky, ze kterých jsme festival mohli uspořádat.
- **Zdeňce Platošové** za skvělou spolupráci, mnohé nápady a pomoc, bez které by festival určitě nebyl, jaký byl.
- paní ředitelce **Renatě Válkové** za výjimečné zázemí v ZŠ Baška a za vstřícnou spolupráci a zajištění všech pomocných a ochotných rukou - žákům i dalšímu personálu školy.
- **ACM Gastronom** za chutné občerstvení a usměvavý personál.
- **Tomášovi Pyško** za převzetí role moderátora, vtipné zahájení a odlehčení.
- **Hynkovi Nekužovi a OÚ Baška** za všechna zajištěná média za pomoc s dopravou
- **Davidovi W. Novákovi** za fotdokumentaci celého dne.
- firmě **Mamma Tea, Lupress a laf trivia** za zhotovení dárků z místních zdrojů.

A zejména děkuji **Monice Olšákové a Tomášovi Chrobákovi** a všem výše zmíněným **lektorům a přednášejícím** za možnost tohle celé zažít!

Dovolím si skončit citátem ze spotu GTP CR 2019: „Protože na učitelích záleží!“ Těším se opět za rok na druhém ročníku **Festivalu inspirace v přírodních vědách 2021**.

